

Arkivnr: 2014/10030-17

Saksbehandlar: Odd Bjarne Berdal

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda		25.11.2014
Opplærings- og helseutvalet		02.12.2014
Fylkesutvalet		04.12.2014
Fylkestinget		09.12.2014

Avklaring av vidaregåande skular i Åsane.

Samandrag

Sommaren 2014 vart programmeringsarbeidet ved Nye Åsane vgs midlertidig stoppa for å få ei avklaring rundt følgjande forhold:

- Integrering av fengselsundervisninga si avdeling Fossane ved Nye Åsane vgs
- Organisering av yrkesopplæringa ved Nye Åsane vgs
- Kapasitet på idrettshall ved Tertnes vgs og Åsane vgs og vurdering av kvar det eventuelt er mest tenleg å byggje idrettshall i fylkeskommunal regi
- Fordeling av fagtilbod på Tertnes vgs og Åsane vgs

Denne saka legg opp til ei avgjerd rundt desse punkta slik at grunnlaget for det vidare programmeringsarbeidet i Åsane er best mogleg avklart når det startar opp igjen i januar 2015.

Forslag til innstilling

1	I det vidare programmeringsarbeidet for nye Åsane vgs skal det leggst til grunn ei integrering av avdeling Fossane. Representantar frå Kriminalomsorga må involverast i det vidare programmeringsarbeidet og i planlegginga av skulen. Vidare ser fylkesrådmannen det som tenleg at skulen i si bemanning har sosialpedagogiske ressursar der fengselsfagleg kompetanse inngår.
2	Nye Åsane vgs skal spegle ei framtidretta satsing på yrkesfag og stå fram som eit signalbygg for yrkesfaga. Eit opplæringsssenter for byggfag skal inkluderast i den vidare planlegginga av skulen. Parallelt med programmeringa av skulen skal det gjerast ein gjennomgang av tilbodsstrukturen i Stor-Bergen innan yrkesfaga.
3	Start på rehabilitering og nybygg ved Tertnes vgs blir framskunda til 2016 slik at arbeidet er ferdig før Nye Åsane vgs vert teken i bruk. I samband med dette arbeidet blir det bygt ny idrettshall på Tertnes. ID blir flytta frå Nye Åsane vgs til Tertnes vgs. Tilbodet på skulane blir som vist i tabell i saksutgreiinga.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 18.11.2014

Innleiing

I sak 205/14 i Fylkesutvalet 24.09.2014 om oppfølging av skulebruksplanen vart det gjort følgjande vedtak i høve til mellombels stopp i programmeringsarbeidet for nye skular i Åsane:

«Programmeringsarbeidet ved Nye Åsane vgs vert midlertidig stoppa til ei nærmare avklaring rundt følgjande forhold ligg føre:

- i. Mogleg integrering av avd. Fossane ved Nye Åsane vgs*
- ii. Organisering av yrkesopplæringa ved Nye Åsane vgs. I den samanheng bør det òg gjerast ei samla vurdering av strukturen på yrkesfagtilbodet i Stor Bergen*
- iii. Fordeling av fagtilbod på Tertens vgs og Åsane vgs samt vurdering av trongen for klasserom knytt til dette.*
- iv. Kapasitet på idrettshall ved Tertnes vgs og Åsane vgs og vurdering av kor det eventuelt er mest tenleg å bygge idrettshall i fylkeskommunal regi.»*

Denne saka legg opp til ei avgjerd rundt desse punkta slik at grunnlaget for det vidare programmeringsarbeidet i Åsane er avklart når det startar opp igjen i januar 2015.

Integrering av avdeling Fossane ved nye Åsane vgs

[Vedtak i f.t.sak 1/13, punkt 2f:](#)

«(...) Fengselsundervisninga vert organisert på same vis som før og innslusingsavdelinga held fram i lokala på Fossane som i dag. (...)».

Skulen med rektor og avdelingsleiar for Fossane har tatt initiativ til at dette spørsmålet blir vurdert på nytt igjen i samband med planlegginga av den nye skulen i Åsane. Eit viktig argument for å vurdere dette er erfaringar som er gjort ved nye Steinkjær vgs, som stod ferdig hausten 2012. Denne skulen har integrert innslusingsavdelinga Furuskogen som ein del av den ordinære skulen. Tidlegare har ein i liten grad hatt relevante døme av dette slaget å samanlikne med som grunnlag for å kunne ta ei avgjerd. Hausten 2014 har det difor vore gjennomført eit arbeid for å sjå på dette på nytt. Det er gjennomført to studieturar til Steinkjær for å sjå på dei erfaringane som er gjort der. Arbeidet er gjort i tett dialog med Bergen fengsel, og det er gjennomført drøftingar med Fylkesmannen i Hordaland, som har nasjonalt ansvar for fengselsundervisninga.

Opplæring i kriminalomsorga - Målgruppe og elevgrunnlag.

Ei stor gruppe innsette har rett til opplæring etter opplæringslova anten til vidaregåande opplæring eller vaksenopplæring. Opplæringslova med forskrifter regulerer kva retten til opplæring inneber også innanfor kriminalomsorga. Innsette med ungdomsrett har til dømes rett til inntak på eitt av tre valde utdanningsprogram, medan innsette med vaksenrett har rett til ei opplæring som kan føre fram til ønskt sluttkompetanse.

Mange med ungdomsrett eller vaksenrett ønskjer å nytta seg av retten til opplæring, men tek ikkje del i eit opplæringstilbod. Tilgang til opplæring og eit opplæringstilbod i tråd med behov til den innsette og arbeidsmarknaden kan gje lågare tilbakefall til kriminalitet og betre tilbakeføring til samfunnet. (Tilstandsrapport del 1, s. 27, Fylkesmannen i Hordaland 2013) Tverrsnitt av samfunnet – ikkje skape høgare terskel for å ta del i opplæring og utdanning – heller lågare.

Fylkeskommunane har ansvar for at innsette får retten til opplæring oppfylt, og i Hordaland er opplæring i kriminalomsorga lagt til Åsane vidaregåande skule. Undervisninga for innsette er lagt til Bergen fengsel, Bjørgvin fengsel og Ulvsnesøy. Avdeling Fossane er ei utslusings- eller oppfølgingsavdeling under «paraplyen» *Opplæring i kriminalomsorga*. Målgruppa ved denne avdelinga er elevar som anten har

frigangsordning, er i opne avdelingar/bueiningar, er i den siste delen av soninga eller ønskjer å fullføre opplæring som er påbyrja under soning. Det kan også vere elevar knytt til Narkotikaprogram med domstolsprogram (ND), tidlegare elevar som vil prøve på nytt eller få hjelp til å kome vidare. Frigangsordninga inneber låg grad av risiko.

Fossane gir undervisning i fellesfaga og enkelte programfag, og det er samarbeid med vaksenopplæringa, m.a. ved Bergen Katedralskole. Avdeling Fossane har i tillegg rettleiingstilbod og rådgjeving i samband med søknad om skuleplass, læreplass eller fast arbeid. Det er etablert kontakt og samarbeid med bedrifter.

Avdelinga Fossane ligg i dag ca. 1,5 km frå skulen og held til i leigde lokale på om lag 800 kvm. Den årlege leiga er på ca. 1,3 mill. kr

Litt om aktiviteten på Fossane

- Kriteria for å få kome til Fossane er ei eller anna tilknytning til kriminalomsorga – innsette på frigang, lauslatne, folk på alternative soningsformer (heimesoning, EK (fotlekkje) -soning osv.)
- Det er i snitt om lag 12 deltakarar om dagen
- Dei fleste har oppfølging frå eininga når dei ikkje er på Fossane.
- Maks timetal er 25 timar i veka. Snitt -timetalet er vanskeleg å berekne, men ligg på ca. 15 timar i veka. Når deltakarane er til stades, har dei heile dagar frå seinast kl. 0900 til kl. 1400
- Opplegget er ei blanding av undervisning og eigenstudie.
- Måla er vanlegvis å tette hol i utdanninga, praksiskandidateksamen, arbeide mot fagbrev, få skrive CV, grunnleggande innføring i IKT, eksamensførebuing osv.
- Opplegget for dei som er på Fossane er særskilt individuelt tilrettelagt.
- Målsettinga er ei normalisering mot samfunnet, overgang til praksisplassar, læreplassar, skuleplassar, tilrettelagde arbeidsplassar osv.
- Fossane representerer ein overgang.
- Ingen registrerte skadar eller særskilte hendingar inneverande år.

Lovfesta rettar

Retten til opplæring er heimla i opplæringslova kap 3 Vidaregåande opplæring, kap 4 Vidaregåande opplæring i bedrift og 4A Opplæring spesielt organisert for vaksne.

Opplæringslova kap 9A omhandlar retten til helse, trivsel og læring som gjeld alle elevar. Omsynet til eit trygt skule- og læringsmiljø må vurderast i høve til spørsmålet om korleis samlokalisering kan verke inn på skulemiljøet.

Fylkeskommunen har som skuleeigar ansvar for opplæringstilbodet og forsvarleg system for å ivareta elevane sine rettar etter opplæringslova. Kriminalomsorga har ansvar for vurdering av tryggleik i høve til kvar enkelt deltakar som ønskjer å ta del i opplæringstilbodet. Både risikovurdering når det gjeld enkeltpersonar og målgruppevurdering er fengselet sitt ansvar. Fengselet samarbeider med skulen om deltaking og gruppesamansetting, og det er viktig med oppfølging og tilbakemeldingar om læringssituasjon og utvikling for den enkelte og for gruppa. Eventuell samlokalisering av denne opplæringa med den vidaregåande skulen vil kunne verke inn på fengselet si risikovurdering og kva kriterium som må leggjast til grunn for å ivareta tryggleiken. Kriminalomsorga har vidare ansvaret for tilfredsstillande undervisningslokale, jf. rundskriv G1/2008 om *Forvaltningssamarbeid mellom opplæringssektoren og kriminalomsorga*. Tilgang til og kvalitet på lokale til opplæring/undervisningsrom påverkar opplæringstilbodet både når det gjeld omfang og kvalitet.

Mål for opplæring

Retten til opplæring er knytt til gjeldande læreplanar og ønske om sluttkompetanse. Oppfylging av retten til opplæring, tilbakeføring til samfunnet og eit liv utan kriminalitet er grunnleggjande prinsipp for arbeidet. Samlokalisering av avdeling Fossane med Nye Åsane vidaregåande skule gjer det mogleg å leggje til rette for eit godt opplæringstilbod med integrering innanfor trygge rammer.

Eventuell etablering av Opplæringskontor i den nye skulen gir godt høve for samarbeid om TAFU-modellen. TAFU står for tilbakeføring, arbeid, fritid og utdanning, og dette er ein modell det blir vurdert å opprette i Hordaland. Frå før eksisterer modellen i Rogaland og Troms, men i det siste fylket avviklar ein modellen.

Fordelar og utfordringar med samlokalisering

Spørsmålet om samlokalisering må vurderast grundig med tanke på om det vil gi rammer som kan bidra til styrking av opplæringstilbodet og betre tilbakeføring til samfunnet for elevgruppa som i dag høyrer under avdeling Fossane. Ivaretaking av arbeidsmiljøet for tilsette og tryggleik for alle i skulesamfunnet er også grunnleggjande i vurderinga av samlokalisering.

Samlokalisering vil gi rammer som vil vere positive for skulen i høve til å ivareta samfunnsoppdraget og rolla som opplæringsinstitusjon. Brukarane vil kunne kjenne at dei er i ei meir normalisert og inkluderande ramme i ein vidaregåande skule enn om dei er i ei eiga avdeling med anna plassering. Brukarane skal etter ferdig soning ikkje gøymast bort, men integrerast i samfunnet att. Nokre av brukarane vil også vere ferdige med soning, men har behov for oppfølging i etterkant eller tid til fullføring av utdanning dei har teke til med. Samlokalisering inneber at opplæringa er tettare på hovudskulen. Dette kan gi samdriftsfordelar når det gjeld lærarstillingar og fagtilbod. Det vert lettare å få inn lærarar med ulik kompetanse til avdelinga etter behov. Fleksible lærarressursar og stort yrkesfagtilbod gir eit solid grunnlag for å gi best mogleg opplæringstilbod til ei samansett gruppe elevar/brukarar. Ein vil ha eit stort personale å spele på lag med. Ein får ein felles identitet med hovudskulen, og faren for utvikling av "subkultur" blir mindre. Ein vil i større grad vere forankra i eit fagleg miljø, og "normalitetstankegangen" blir tydelegare.

Samlokalisering vil i større grad gi høve til val av programfag ut frå behov og ønskt sluttkompetanse. Med tanke på integrering og tilbakeføring til samfunnet vil det vere fordelar med å vere på ein «vanleg» arena, då overgangen kan leggjast til rette over tid.

Fysisk lokalisering saman med resten av skulen vil gjere det lettare å administrere det samla tilbodet ved Åsane vidaregåande skule. Samstundes vil ein oppnå samdriftsfordelar med m.a. bibliotek, kantine, klasserom og grupperom, samt betre utnytting av kontor/arkivtenesta ved skulen.

Når det gjeld arbeidsmiljøet for tilsette, vil m.a. nærleik til andre tilsette på hovudskulen kunna vere positivt i høve til fagleg samarbeid og tryggleik i arbeidssituasjonen.

Kva talar mot samlokalisering?

Dei mest nærliggjande innvendingane mot samlokalisering handlar om korleis ein kan ivareta tryggleik for alle og moglege negative miljømessige konsekvensar. Ei utfordring er at samlokalisering kan utsetje ungdomsmiljøet for påverknad når det gjeld t.d. kriminalitet og rus, og eventuelt gi større spelerom for uvedkomande som oppsøker skulen t.d. med tanke på sal av ulovlege rusmiddel. Elevar kan då bli utsette for press, vanskelege situasjonar og manglande trivsel. Skulen sitt omdøme kan også bli skadelidande dersom det vert opplevd pågang eller sal av narkotika. Det siste skuleåret har m.a. avdekking av omfang og tilgang til narkotika, samt aksjonar mot ulovleg rusbruk frå politiet si side, bidrege til at merksemda og tiltaka i høve rusproblematikk er skjerpa.

Med omsyn til rusproblematikk kan ei anna utfordring vere om rusa personar kjem til skulen eller undervisninga. Fengselet vurderer elevane når det gjeld tryggleik og risiko m.a. i høve til rusmisbruk, risiko for truslar og vald. Det kan vere vanskeleg å vurdere kva elevar som kan få plass, men kontrollen er streng. I tillegg kan ein vurdere behovet for miljøarbeidarar eller andre stillingsgrupper med kompetanse innan t. d rus og det fengselsfaglege feltet.

Eit anna moment som kan nemnast her er at det vil kunne vere ein viss aldersskilnad i høve elevgruppa på 16-19 år i den vidaregåande skulen. Aldersforskjellen kan vere til hinder for integrering og mogleg påverknad frå positive rollebilete og sosiale samanhengar. I tillegg til elevane med ungdomsrett har Åsane vidaregåande skule lærlingar og vaksenopplæring, noko som gjer at skulen har aldersblanding i utgangspunktet.

Ei eventuell flytting av avdeling Fossane til den nye vidaregåande skulen, vil innebere ei gruppe på ca. 10-15 elevar. Med ein slik gruppestorleik og elevar av begge kjønn vil det vere mogleg å integrere elevane i skulen.

Erfaringar frå andre

Når det gjeld samlokalisering av opplæring i kriminalomsorga med ordinær vidaregåande opplæring, er det lite erfaringar frå andre stader. Samlokalisering vil vere ei form for nybrottsarbeid som må følgjast opp med evaluering. Hordaland fylkeskommune har innhenta erfaringar frå Steinkjer vidaregåande skule som har samlokalisert avdeling Furuskogen med skulen. Erfaringane frå Steinkjær viser at slik integrering har fungert veldig godt. Både tilsette på skulen og kriminalomsorga peikar på få eller ingen negative erfaringar frå sjølve aktiviteten som har vore ved avdelinga. Fengselet i Steinkjær har likevel erfart at dei har blitt meir restriktive med klarering for frigang særleg opp mot seksualforbrytarar. Slik dei framstiller denne problematikken, har dette i like stor grad vore knytt opp mot stigmatisering av dei innsette i lokalmiljøet som mot sikkerheita for andre elevar på skulen. Det har heller ikkje kome negative reaksjonar frå elevar, føresette eller lokalmiljøet generelt. Skulen har lagt vekt på openheit og grundig informasjon til elevar og føresette.

Kva føresetnader er viktige for å lukkast med eventuell samlokalisering?

- Godt eigna lokale til opplæring og undervisning med høve til fleksibilitet for å kunne leggje til rette for varierte arbeidsmåtar.
- God informasjon tidleg/til rett tid til tilsette, elevar og føresette om opplæringstilbodet og forsvarleg tryggleik.
- Motivasjon og tilslutning til løysinga lokalt er svært viktig. Spørsmålet om samlokalisering kom opp etter initiativ frå skulen, og dette er klart ein styrke for å kunne lukkast med gjennomføringa.
- Kriminalomsorga/fengselet må vere med på planlegging og gjennomføring.
- Samarbeidet mellom Åsane vidaregåande skule og andre/fleire samarbeidspartnarar, m.a. kriminalomsorga, NAV og Bergen kommune må utviklast vidare.
- Samarbeid i fasen med utforming av romprogram for Nye Åsane vidaregåande skule vil vere viktig.
- Ei god handheving av tilgangskontroll – dette vil ikkje skilje seg vesentleg frå den tilgangskontrollen som til dømes er ved Amalie Skram vgs i dag .

Tilråding

Fylkesrådmannen rår til at ein i det vidare programmeringsarbeidet for nye Åsane vgs legg til grunn ei integrering av avdeling Fossane. Det er viktig at representantar frå Kriminalomsorga deltek i det vidare programmeringsarbeidet og i planlegginga av skulen. Vidare ser fylkesrådmannen det som tenleg at skulen i si bemanning har sosialpedagogiske ressursar der fengselsfagleg kompetanse inngår.

Organisering av yrkesopplæringa ved Nye Åsane vgs

Med tanke på at ein byggjer ein ny skule med yrkesretta fagtilbod, ser fylkesrådmannen det som viktig at det vert tenkt nytt og framtidretta i planlegginga av skulen. Åsane ligg ikkje så langt unna verken Knarvik eller Arna, og det må vere eit poeng å sjå tilbod og arealutforming ved dei tre skulane i samanheng, særleg når det gjeld Bygg og anlegg (BA) og Teknologi og industriell produksjon (TIP). Dette gir rom for nytenking rundt organiseringa av yrkesfaga på den nye skulen. Dette er særleg viktig i forhold til lærlingar og samarbeid med næringslivet og opplæringskontora for yrkesfag. Ein viktig referanse i så måte er Kuben Yrkesarena i Oslo, som blei opna hausten 2013. Der er det oppretta eit læringsssenter for byggfag som opplæringskontora samarbeider om.

I 2014 har ei arbeidsgruppe med representantar frå Fagopplæringskontoret og opplæringskontora i Hordaland jobba med å vurdere eit yrkesopplæringsssenter knytt til Nye Åsane vgs. Gruppa har mellom anna vore på studietur til Kuben Yrkesarena.

Kuben Yrkesarena

Kuben Yrkesarena består av Kuben videregående skole, Fagskolen Oslo Akershus, Kuben kurs- og teknologisenter og Læringsssenteret for byggfag. Bakgrunnen for byggsenteret var behovet for oppdaterte lokale for samarbeid, eit presserande behov for å gjere noko med rekruttering og omdøme innan byggfag i Oslo, samt eit ønskje om å styrke opplæringa i bygningsfaga. Læringsssenteret for byggfag er eit samarbeid mellom ulike opplæringskontor om tilrettelegging for lærlingar som skal opp til fag- og sveineprøver. Senteret er også brukt av praksiskandidatar og lærlingar til gjennomføring av fag- og sveineprøver.

Dei ulike opplæringskontora ved læringsssenter for byggfag Kuben Oslo

- VKE - Forening for Ventilasjon, Kulde og Energi
- Opplæringskontoret for tømrefaget
- Maler- og byggtapetsermesternes opplæringskontor
- NELFO – bransjeforeningen for el- og it-fagene
- Opplæringskontoret for rørleggerfaget Oslo og omegn
- Muremesternes Forening
- Opplæringskontoret for Bygg og Anleggsteknikk
- Opplæringskontoret for Ventilasjons og Blikkenslagerfaget Oslo og omegn

Med ønske om å sjå på moglegheitene for eit slikt byggsenter ved Nye Åsane vidaregåande vart opplæringskontora innan byggfag invitert til dialog om ein slik modell.

Inviterte opplæringskontor frå Hordaland

- Byggmestrenes servicekontor
- Opplæringskontoret for bygg- og anleggsteknikk - Byggopp
- Maler- og byggtapetsermestrenes opplæringskontor
- Blikkenslagermestrenes opplæringskontor
- Opplæringskontoret for rørleggerfaget VVS
- Opplæringskontoret for anlegg- og bergfagene
- Norsk opplæringskontor for ISO fagene (stillasfaget)
- Murefagets opplæringskontor

Første møte vart gjennomført 8. april 2014, der dei fleste opplæringskontora var representert. Ideen om eit opplæringsssenter i Åsane møtte positiv respons frå alle kontora. Tilbakemeldinga var og at det var ulike behov frå dei forskjellige opplæringskontora. Innan røyr vart det lagt fram at dei har investert mykje i noverande lokale og difor ikkje hadde stort behov eller ønskje om å flytte på verksemda, medan det innan mur, målarfaget og fleire andre er interesse for å flytte verksemda til eit slikt senter. Ein av føresetnadene som gjekk igjen hos alle opplæringskontora, var ein økonomisk modell der kostnadene ikkje vil auke i forhold til eksisterande leigeavtalar. Opplæringskontora er finansiert av lærlingtilskot og har merka sviktande innsøking og dermed færre kontraktar dei siste åra.

Fagopplæringskontoret besøkte saman med nokre representantar for opplæringskontora Kuben Yrkesarena 10. juni for å sjå nærare på organiseringa der. Frå besøket er det nokre erfaringar som er sentrale:

1. Opplæringskontora betalar ikkje leige til Kuben Yrkesarena. Dei må dekkje driftskostnader inkludert felles resepsjonsteneste. Fylke/kommune dekkjer dette som eit ledd i marknadsføring av yrkesfag og byggfag spesielt. Byggfag har lenge hatt ein svak posisjon i Oslo trass trong for fagutdanna arbeidskraft.
2. Opplæringskontora hadde før oppretting av opplæringsssenteret eit samarbeid, og fleire hadde felles kontor på ein tidlegare skule som eit mellomledd før innflytting på Kuben Yrkesarena.
3. Opplæringskontora har ikkje kontoradresse på opplæringsssenteret men nyttar senteret til opplæring, kurs og som prøvestasjonar. Det vil seie at opplæringskontora nyttar senteret til opplæring samt fag- og sveineprøver.

Kvifor og korleis kan vi organisere eit læringsssenter for byggfag i Hordaland

Innan byggfaga har vi i Hordaland 9 opplæringskontor inkludert OKEL (opplæringskontoret for elektrofag). Desse kontora er lokalisert på forskjellige stader i Bergen, der nokre få har kontor i felles lokale. Kjem ein til

Lindås, Hardanger, Voss, Norheimsund og Sunnhordland, er det meir tverrfaglege kontor enn fagspesifikke. Det er 12 skular som tilbyr Vg1 Bygg- og anleggsteknikk, 14 skular som tilbyr Vg2 Byggteknikk, 1 i Anleggsteknikk (landslinje) og 1 i Klima-, energi- og miljøteknikk. I tillegg er det 5 særlopsfag med læretid etter Vg1.

Det er per dags dato ikkje nokon tydeleg felles treffplass for byggfag verken i skule eller næring, noko som gjer det vanskelig å treffe ungdom med tilbod og informasjon om utdanning innan byggfag, medan det er trong for rekruttering av lærlingar og nye fagarbeidarar. Ein kan summere opp argumenta for eit felles opplæringsssenter for byggfag slik:

- Vi manglar eit signalbygg for yrkesfag i Hordaland, Nye Åsane VGS kan vere eit slikt bygg
 - ✓ Eit slikt signalbygg vil vere eit tydeleg symbol på satsing innan yrkesfag
 - ✓ Signal til både foreldre, ungdommar og andre innbyggjarar i fylket
 - ✓ Signal på landsbasis at Hordaland satsar på yrkesfag
- Byggfaga har trong for koordinering
- Eit opplæringsssenter kan gjere det enklare for byggfaga å vere eit tydeleg og attraktivt alternativ for ungdom
- Eit slikt senter vil også gjere byggfaga meir tilgjengelege ved at ein kan gjennomføre fagdagar i fleire fag på same tid på same stad
 - ✓ Det vil bli lettare å organisere fagdagar for grunnskulen når ein kan samle fleire fag på ein plass
 - ✓ Ungdommar kan prøve fleire fag på kort tid, slik at også skulen sin ressursbruk blir effektivisert
- Opplæring for lærlingar og vaksne vil lettare kunna samkjørast med vaksenopplæringa
 - ✓ Både lærlingar og vaksne tar teori gjennom vaksenopplæringa. Nye Åsane vil ha vaksenopplæring. På eit slikt senter vil begge grupper få tilgang til lokalitetar med fagressursar.

Opplæringsssenteret på Kuben er organisert som ein del av Kuben Yrkesarena, der Kuben vgs også inngår. Det er truleg ikkje tenleg at Nye Åsane vgs skal organiserast som ein del av eit større senter. Det er difor to moglege modellar for organisering av eit opplæringsssenter i Åsane.

1. Åsane vgs og Opplæringsssenter for byggfag har separate administrasjonar og blir drifta som to einingar.
2. Opplæringsssenter for byggfag blir drifta administrativt av Nye Åsane vgs.

Modell 2 peikar seg ut som det mest aktuelle alternativet for Åsane vgs:

- Senteret vil vere i same bygg som Nye Åsane vgs eller på same område, og driftskostnader vil vere tett koplå mellom dei to einingane, felles driftsressursar vil vere naturleg.
- Det er ikkje på noverande tidspunkt planlagt at Åsane vgs skal vere ein del av eit større senter slik som Kuben Yrkesarena. Difor er det naturleg at det er snakk om ein felles administrasjon.
 - ✓ Ved å kople administrativ leiging til skulen vil ein spare ressursar og kunne få betre samhandling gjennom *ein* administrasjon og *ei* leiging.
- Ein vil kunne utnytte ressursane betre ved at ein kan nytte ledig areal i opplæringsssenteret til skule, lærling- og vaksenundervisning samt fengselsundervisning når arealet ikkje er i bruk av opplæringsssenteret.
 - ✓ På Kuben var areal på senteret ikkje i bruk i lengre periodar grunna klar avgrensing mellom skule og opplæringsssenter. Dette kan ein unngå med betre koordinering og ei leiging.
- Opplæringskontora har eigne verkstader med første prioritet, men som nemnt kan desse gjerast tilgjengelege for skulen ved avtale og behov når dei ikkje er i bruk.
- Kwart opplæringskontor treng ca. 200 kvm til verkstad
- Kurs og møterom er felles
- For å gjere det attraktivt for opplæringskontora å nytte senteret bør ein vurdere løysinga på Kuben, der opplæringskontora berre dekkjer driftsutgifter for sine areal.
 - ✓ Dette gir eit signal frå fylkeskommunen om at det er ønskeleg å samle faga og å etablere eit tettare samarbeid. Dette er spesielt viktig for opplæringskontor med få lærekontraktar

- Inntekter ved fagprøver vil dekkje kostnader ved prøvestasjonar i dei forskjellige faga, slike inntekter har fylket på prøvestasjonar i elektrofag ved Bergen Maritime vgs og Årstad vgs.
- Det må tidleg i arbeidet avklarast i samarbeid med opplæringskontora korleis dei skal nytte opplæringsssenteret og i kva grad ein flyttar verksemd frå noverande lokalitetar. Det må inngåast gjensidig forpliktande avtalar.

Oppsummering

Det er eit stort behov for fagarbeidarar i åra som kjem. Det er behov for å vise ungdom at yrkesfag er eit likeverdig alternativ som val av utdanning som det studiespesialiserande er. Byggfaga og byggebransjen er i ein posisjon der dei har trong for fagarbeidarar, men det er låg innsøking i forhold til meldt behov. Opplæringskontora for fag innan bygg treng ei koordinert satsing. Eit opplæringsssenter for byggfag i Hordaland vil gje opplæringskontora moglegheit til å samkjøre sitt arbeid for dei som er under utdanning og målgrupper for framtidig rekruttering. Dette er òg eit godt høve for Hordaland Fylkeskommune til å vise at det blir satsa på yrkesutdanning og at yrkesfag er eit attraktivt val.

Kapasitet på idrettshall og fordeling av fagtilbod i Åsane

Vedtak i f.t.sak 1/13, punkt 2e:

«Tertnes vgs vert vidareført, med fagtilbod og dimensjonering som vist i tabell i saksutgreiinga. Dette inneber at utdanningsprogramma studiespesialiserande (ST) og studiespesialiserande med formgjeving (ST-FO) vert vidareført. Tilbodet om studiespesialiserande med toppidrett vert og vidareført inntil vidare, men eventuell flytting kan vurderast når toppidrett symjing vert starta opp på Amalie Skram vgs. Design og handverk (DH) vert lagt ned og flytta til Knarvik vgs. Service og samferdsel (SS) og TO-tilbodet på Tertnes vgs vert flytta til den nye vidaregåande skulen i Åsane når denne står ferdig. Tertnes vgs vert utvida for å auke kapasiteten på ST».

Skule	Elevtal 2013/14	AO	BA	DH	EL	HO	ID	MD	MK	NA	PB	RM	SS	ST*	TO	TIP	Ny kapasitet
Tertnes vgs	468												0	735	0		735

For Åsane vgs, U.pihl vgs og Lønborg vgs vart det gjort følgjande vedtak (Vedtak i f.t.sak 1/13, punkt 2f):

«U. Pihl og Åsane vgs vert samlokaliserte ved U. Pihl sine noverande lokale i ein ny vidaregåande skule i Åsane. (...) Service og samferdsel (SS) vert overført frå Tertnes vgs og Knarvik vgs og samla i eitt fagmiljø på den nye skulen. ST vert lagt ned på U. Pihl vgs/Åsane vgs og flytta til Tertnes vgs. HO-tilboda på Lønborg vgs vert overført til U. Pihl vgs/Åsane vgs når denne er ferdigstilt».

Tabell: Framtidig kapasitet for U.Pihl / Åsane vgs, etter utbygging og samlokalisering. Elevtal skuleåret 2013/14 er basert på samla elevtal for Lønborg, Åsane og U.Pihl vgs.

Skole	Elevtal 2013/14	AO	BA	DH	EL	HO	ID	MD	MK	NA	PB	RM	SS	ST	TO	TIP	Total
U. Pihl/Åsane vgs	817	50	75		90	195	180				90	75	105	0	60	150	1070

Kapasitet på idrettshall

Auken i elevtal saman med tilbod om toppidrett vil gi store utfordringar med tanke på tilstrekkeleg kapasitet på idrettsanlegg ved Tertnes vgs. Situasjonen i dag er allereie pressa, og det føreligg ikkje planar frå Bergen kommune si side som vil endre på dette. Dette gjer at det ikkje vil vere tilstrekkeleg tilgang på idrettshall i forhold til det vedtekne tilbodet ved skulen. Når det gjeld klasserom, vil flyttinga av SS langt på veg dekkje kapasiteten for klasserom til ST.

For Åsane vgs sin del vil òg tilgangen på idrettshall vere kritisk. Bergen kommune har planar om å bygge ein ny arena for topphandball og andre hallidrettar i Myrdalsområdet, som grensar opp mot skuletomta. Ein ny hall vil ha større kapasitet enn dagens Åsanehallen og vil kunne tilfredsstillere behovet til den nye skulen. Kommunen sine planar er likevel lite konkrete og vil kunne liggje langt fram i tid. HFK sin bruk av Åsanehallen er regulert i ein tinglyst avtale som sikrar tilgang fram til eit nytt alternativ er klart, men dette vil ikkje

vere tilstrekkeleg for skulen sitt vedtekne fagtilbod. Dette gjer at det truleg vil vere naudsynt for HFK å bygge idrettshall enten ved Tertnes vgs eller ved Nye Åsane vgs.

Bygging av idrettshall og fordeling av fagtilbod.

Med tanke på at det på sikt vil kome ny idrettshall i Myrdalsområdet, vil det vere mest tenleg å knytte ein ny idrettshall oppført av HFK til Tertnes vgs. Dette vil gi ei samling av gode og varierte idrettsfasilitetar i nærleiken til skulen. Toppidretten nyttar mellom anna den kommunale Åstveithallen. Kapasiteten i den hallen er pressa, og skulen får ikkje leigd så mykje hall-tid som den ønskjer. Ein ny hall ved Tertnes vgs opnar for å flytte tilbodet innan ID frå Nye Åsane vgs til Tertnes vgs. Ved bygging av idrettshall kan ein samstundes bygge nye undervisningsrom. På Tertnes vil ein då ha ny idrettshall, Åstveithallen til symjing, Åstveitbana til fotball og friidrett. Åstveitskogen er også ideell til naturaktivitetar. Kombinasjonen av *ein* skule med ST, ID og toppidrettstilbod saman med gode og varierte idrettsanlegg er svært gunstig.

Flytting av ID gjer at Åsanehallen vil ha naudsynt kapasitet for Nye Åsane vgs til ny hall står klar i Myrdalsområdet.

Tertnes vgs ligg inne på fylkesrådmannen si liste over prioriterte skulebygg i høve til rehabilitering og nybygg (Jf. saksutgreiing til f.t.sak 1/13, kap. 13). Prioriteringa er knytt til utvida kapasitet på ST, og tiltaka er tidfesta til perioden 2017-2020. Tidspunkt for overføring av elevar frå ST og eventuelt ID ved U.Pihl til Tertnes vil avhenge av når dei planlagde nybygga ved Tertnes vgs og Åsane vgs står klare til bruk. Med bygging av idrettshall og flytting av ID vil det vere tenleg at rehabilitering og nybygg ved Tertnes vgs er ferdig før Nye Åsane er ferdig. Fylkesrådmannen tilrår difor at start på arbeidet blir framskunda til 2016. Vidare tilrår fylkesrådmannen at ei ny fordeling av fagtilboda mellom skulane blir som vist i tabellen under.

Forslag til fagtilbod i Åsane

	AO	BA	EL	ID	HO	TP	PB	RM	SS	TO	ST	Total
<i>Tertnes vgs</i>				180							735	915
<i>Nye Åsane vgs</i>	50	75	90		195	150	90	75	105	60		890
Total	50	75	90	180	195	150	90	75	105	60	735	1805